

MÜNACAT

Varlığımla, ürəyimlə,
Hissim, duyğum, diləyimlə,
Sənə bağlıyam, ilahi!
Sinə dağlıyam, ilahi!
Kainatı yaratdın sən.
Bu həyatı yaratdın sən!
Ululların ulususan,
Doğruların doğrususan.
Dünyamızı quran da sən,
Zülmün boynun vuran da sən.
İradənlə, ey yaradan,
Hey dolanıb, dönür cahan
Ulduzlarım, ayım səndən,
Dənizlərim, çayım səndən.
Nəyim varsa səndən olmuş,
Nankorluqsa məndən olmuş.
Az etmişəm razü niyaz,
Düşünürəm belə olmaz.
Çox olmuşdur inandığım,
Həmişə ulu sandığım.
Sən olmusan, pərvərdigar,
Yer, göy səndən tutub qərar.
Haqsan hər bir nüzulunda,
Günahkaram hüzurunda,
Müqəssirəm qarşında mən,
Sən həm kərim, həm rəhimsən.
Qane oldum çox- azına,
Qol qoymadım namazına.
Könül verdim ədalətə,
Qol qoymadım ibadətə.

Könül verdim bu həyata,
Qol qoymadım münacata.
Olmamışdır mənə imkan,
Sən agahsan, ey yaradan!
Qənim olmuş mənə dövran,
Qənim olmuş zaman-zaman.
Gizli, aşkar inanmışam,
Ədalətlə davranmışam.
Sənin simurq quşunam mən,
Hey alışıb, hey yanmışam.
Xəyalımın qanadında,
Tur dağını dolanmışam.
Fərmanına inanmışam,
Quranına inanmışam.
İnanmışam gizli-aşkar,
Sənə tərəf gedən yollar,
Daim sağım, solum olmuş,
Mənim həyat yolum olmuş.
Gecələrin sükutunda,
Dincələndə dünya, cahan.
Xəlvət edib, ürək sənə,
Bircə sənə olur mehman.
Gizlinimiz sənə əyan,
Yol-rizimiz sənə əyan,
Bu bəndənə bir də inan.
İnanmışam Rəsuluna,
Dinin o beş üsuluna.
Ürəyimdə sənsən Vəli,
İnandığım olub Əli.
Hüseyninə beyət etdim,
Münacata cürət etdim.
Mən Allaha gəlib çatdım,
Haqq yolunda addım atdım,
Haqq adına haqq yaratdım...
Səndəndir qolum, qanadım,
Sənə bağlıdır həyatım,
Bu gündən doğrulur adım,
Qəbul olsun münacatım.

Üz tuturam sənə, Tanrım,
Yalvarıram yenə, Tanrım,
Özün qol qoy xeyrə-şərə,
Sən ağıl ver bu bəşərə,
Az eyləsin riyasını,
Hakimiyyət sevdasını,
Az döysün pul davasını.
Qoyma namərd zəhərləsin,
Dünyamızın havasını.
Öz başına uçurmasın,
Sən qurduğun yuvasını –
Gözəl-göyçək dünyasını.
Üz döndərsin horislikdən,
Qoy çəkinsin xəbislikdən.
Bu dünyanın sağ günüyçün,
İnsanların ağ günüyçün
Könül versin büllurluğa,
Təmizliyə, ululuğa.
Könül versin ədalətə,
Qulluq etsin saf niyyətə,
Könül versin ibadətə.
Haqqın dönməz yollarında,
Körpü salsın həqiqətə.
Pərvərdigar!
Səndən bir istəyim də var:
Bərabər böl ömürləri,
Səadəti,
İztirabı, məhəbbəti.
Dönməz əzmin, iradənlə,
Bir behiştə dönsün cahan.
Əzablara tuş gəlməsin,
Bu dünyada birçə insan.
Bir ürəkdə təmiz arzu,
İşıq istək boğulmasın,
Bir namərd də doğulmasın.

Ulu Tanrım,
Qəbul eylə bu şairdən,

Bir duanı, iltiması;
Gözəl olsun, işıq olsun,
İnsanların bu dünyası,
O dünyası!
Gözəl olsun həyatımız,
Bir insan da öz ömrünə
Qoy olmasın bir günası!

Barilaha,
Mənim məzlum, bu haqqsevər
Xalqımın da pənahı ol,
Nicatı ol!
Ağır gündə, bərk ayaqda,
Bir yol tapsın,
Nicata yol!

Dayağım ol, ey Yaradan!
Haqq yolunda zaman-zaman,
Köməyinlə atım addım.
Haqq adına haqq yaradım.
Üzüm olsun sənə sarı,
Qəbul olsun münacatım!

ULU PEYĞƏMBƏRİM, RƏSULALLAHIM!

Hamı "Mən" deyəndə, Sən ümmət dedin,
Qardaşlıq, dəyanət, sədaqət dedin.
Dünyaya, bəşərə səadət dedin,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Kükrəyib daşanda bir zülüm seli,
Yarandın ilahi bir haqdan, bəli,
Haqqı Sən qorudun nahaqdan, bəli,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Bəşərə bağladın səadətini,
Dünyaya bağladın məhəbbətini,
Ürəkdə gizlədin yüz möhnətini,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Kim deyir, qılıncla müsəlman oldum,
Bir haqq məşəlinə mən yanan oldum,
Sənin idrakına inanan oldum,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Tapındım möhtəşəm "Quran"ına mən,
Qəlbimi titrədən azanına mən.
Əzablı ömrünün hər anına mən,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Büllur danəsiydi gözlərində yaş,
Əzəl sözlərinlə başlardın savaş,
İnsana insandır, dedin, arxadaş,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

"Quran"ın aləmdə bir aləm açmış,
Şərqə də, Qərbə də nurunu saçmış,
Kafirin gözündən yuxusu qaçmış,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

"Quran"ın dolaşır dünya boyunca,
Orada insandır, göylərdən uca.
Nüzul et, nurundan zülmətlər qaça,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Bir ömür qırılmaz qanadım oldun,
Ürəkdə dözümüm, səbatım oldun.
Çətin anlarımda nicatım oldun,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Sənlə tanıdım Allahımı mən,
O vahid, o dönməz pənahımı mən,
Ona bağlamışam sabahımı mən,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Ehtiyac duyuruq Sənə, ehtiyac,
Bir daha göylərə edəndə merac,
Nəzər sal dünyaya, özün qıl əlac,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Bu yalan dünyada, yalan ömürdə,
Daim dayağım ol qalan ömürdə,
Qoy getsin yolunda, qalan ömür də,
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

Daim dayağım ol, ulu sərvərim,
Yolunda çarpışım, hünər göstərim.
Yapış əllərimdən, ey peyğəmbərim!
Ulu peyğəmbərim, Rəsulallahım!

RƏSULALLAH!

Qoy, ümmət olmasın sənsiz,
Dayagımsan Rəsulallah!
Zülmət gecəm uzandıqca,
Çırağımsan, Rəsulallah!

Yenə düşmən edir tüğyan,
Atəşlərə yanır cahan.
Dənizdir, hər tərəf tufan,
Mayağımsan, Rəsulallah!

Səni rədd eyləyir kafir,
Qılınc əldə kəsir, biçir.
Qəmlər karvan olub, keçir,
Sorağımsan, Rəsulallah!

Dağıtmışlar cəlalımı,
Artırmışlar məlalımı,
Haram almış halalımı,
Yarağımsan, Rəsulallah!

Müsəlman kafirə arxa,
Danır gözüm baxa-baxa,
Ona necə deyim əxa?[1]
Sınağımsan, Rəsulallah!

Solum, sağım Sən oldun, Sən!
Qibləgahım Sən oldun, Sən!
Xoş sabahım Sən oldun, Sən!
Tur dağımsan, Rəsulallah!

Yaşamayım qoy, Vətənsiz,
Bir an da olmayım sənsiz,
Yox kimsənəm səndən əziz,
Qonağımsan, Rəsulallah!

Tuşlamışdır məni hicran,
Yaxınlardan, uzaqlardan,
Səndən diləyirəm aman,
Dayağımsan, Rəsulallah!

Sənə daim səna qıldım,
Dərdə bunla dəva qıldım.
Mən əhdimə vəfa qıldım,
Ortağımsan, Rəsulallah!

Tanrı əzəl yaradanım,
Sən cahanda bir cahanım.
Eşqim, əqidəm, imanım,
Sınağımsan, Rəsulallah!

Yerin, göyün haqq səsiydin,
Bir ilahi nəfəsiydin.
Çarəsizlər çarəsiydin,
Növrağımsan, Rəsulallah!

[1] Qardaş

Günəş kimi oldun əyan,
Ehkamların elmi –bəyan,
Nə qədər var dünya, cahan,
Afaqımsan, Rəsulallah!

Daldım sözün mənasına,
Düşdüm eşqim sevdasına,
Qardaşlığın dünyasına,
Sorağımsan, Rəsulallah!

Baş əymişəm əhkamına,
Hər əmrinə, fərmanına,
O müqəddəs "Quran"ına!
Ortağımsan, Rəsulallah!

"Böyük səhra" diyarında,
Dəclə, Fərat kənarında,
Yanar çöllər baharında,
Bulağımsan, Rəsulallah!

Yüz illərdir təlaşdayıq,
Kafirlərlə savaşdayıq,
Bir baharda, yüz qışdayıq,
Yarağımsan, Rəsulallah!

Darda qalmış mənim elim,
Ayaq açıb, yerir zülüm,
Əkdiyimi biçir ölüm,
Fərağımsan, Rəsulallah!

Qanlar axır Qarabağda,
Babam yatır o torpaqda,
Nicatım ol bərk ayaqda,
Sınağımsan, Rəsulallah!

Susdur bu hərb bayquşunu,
Göyün, yerin qarğışını.
Yaza döndər qar-qışını,
Növrağımsan, Rəsulallah!

Hər yerdən qurğuşun yağır,
Bizi sən birliyə çağır,
Çarə sənsən əvvəl-axır,
Dayağımsan, Rəsulallah!

Göz açanda dünyaya mən,
İşıq almış gözüm səndən,
Kəsər tapmış sözüm səndən,
Yarağımsan, Rəsulallah!

Sözüm səndən çilə tapır,
Ruhum, qəlbim səfa tapır,
Dərdim sənlə şəfa tapır,
Ortağımsan, Rəsulallah!

Qürur tacım, peyğəmbərim,
Mənim işıqlı gövhərim,
Ayım, günümsən, əxtərim,
Şəfəqimsən, Rəsulallah!

Vüqarını öyən mənəm,
Hey qapını döyən mənəm,
Səndən özgə yox kimsənəm,
Qonağımsan, Rəsulallah!

Fəth eylədin göyü, yeri,
Kamillərin sən sərvəri!
Peyğəmbərlər peyğəmbəri!
Sorağımsan, Rəsulallah!
Dayağımsan, Rəsulallah!

AZƏRBAYCAN

Azərbaycan!
Sənə bağlıdır ürəyim.
Diləyindir diləyim.
Yaxınkən oduna yandım.
Uzaqlarda səni andım.

Fəqət sənə könül bağladım,
Sən güləndə güldüm,
Sən ağlayanda ağladım.
Sənlə addımladım hər vaxt.
Sevincimi, kədərimi sənlə bölüşdüm.
Sən silah götürəndə götürdüm silah,
Vuruş deyəndə vuruşdum.
Əkdimsə də dərmədim barımı,
Xəzanına, qışına dözdümsə də
Görmədim baharımı...
Dost da, düşmən də bilir bunu
Şərim səndən aldı gücünü...
Sən əcdadımın məskəni,
Anamın anası,
Babamın yadigarısan.
Qoy eşidib bilsin düşmən
Sənin arzularından,
Ayrı olmamış diləyim.
Sənə vurduğu yaralardan
Yaralanmış ürəyim.
Sənsən doğma Vətənim,
Dostun dostumdur,
Düşmənin düşmənim.
Sözümdə bərqərarам.
Əhdimə yenə vəfadaram.
Düşməninlə ölənəcən varam...
Sərvətli olsan da, olmasan da,
Xəzan küləklərindən solsan da, solmasan da,
Çaylarının məcrasını dəyişsə də yadlar,
Yaşıl meşələrini qırıb töksə də oğyar.
Çapıb talasalar da səni başdan-başa,
Yerində qara bir daş qalsa belə,
Pay ummaram özgəsindən.
Sən mənimkisən...
Qəlbimin qanı da sənsən,
Şərimin canı da.
Gəzsəm Şərqi və Qərbi,

Gəzsəm başdan-başa dünyanı da
Sənsiz susar şair,
Ölər şeir...
Sənin lə döyünür qəlbim.
Səndən çalır mizrabım,
Səndən yazır qələmim...
Səni azad, xoşbəxt görmək
Yenə həmişəki tək
İlk arzum, son arzum olaraq qalır.
İnsan xalqı ilə ucalır,
Şair vətəni ilə.
Məni bir daha dinlə –
Desələr adın düşmüşdür dilimdən
İnanma böhtanlara sən...
Vətən yaşadıqca,
Vətəni ağ günlərə çıxarmaq
Arzusu da yaşayır dünyada...
Mən harda olsam da
Görüşünə tələsirəm həmişə.
Görüş mümkün olmasa da bu baharda
Gələn baharı gözlə!
Dönəcəyəm vətənə min şirin sözlə.
Qəlbimdə elin diləkləri,
Qucağımda təzə dağ çiçəkləri.

AZƏRBAYCAN

Azərbaycan, Azərbaycan, şanlı yurdum, məskənim
Ey umudum, səadətim, təravətli, gülşənim!
De, oxşadım nəyə səni, ey sevimli Vətənim?
Qoy yolunda qurban getsin həyatımla bədənim.
Ey dilbərim, ey cananım, ey işıqlı məkanım!
Ey səfalı cənnət yurdum, sən, ey arxam, gümanım!
Ey pənahım, idealım, sən, ey sönməz şüarım!
Səndən çalır, səndən deyir monim şerim, rübabım.
Sən işıq ver, ürəyimə qaranlıqlar ərisin,
Xoşbəxtliyin işıqları gözlərimi bürüsün.

Sən qurtardın əsarətdən məni, gözəl Azərim –
Təməddünə, tərəqqiyə sən olubsan rəhbərim.
Ey vətənim, nə gözəldir sənin qala dağların!
Səfalıdır, ana Vətən, dərələrin, bağların.
Tikilibdir, əziz ölkəm, ay qiyafən gözümə
Səadətin al şəfəqi səndən düşüb üzümə.
Camalını görən zaman cuşa gəlir ürəyim.
Sənlə, Vətən, hasil olmuş muradımla, diləyim.
Ey Vətənim, göstəribsən bizə mehri-şəfəqqət
Hümmətinlə yaranıbdır ürəklərdə məhəbbət.
Qeyrətlidir oğlanların, qəhrəmandır qızların,
Bil qarşında düşmən bükər acizanə dizlərin.
Arzum budur yetişəsən muradına hər zaman,
Yaşayasan görüm səni tarix boyu kamiran.
Sənsən bizə əzəl gündən Səttar xandan yadigar,
Çalışaram mən uğrunda nə qədər ki, canım var.

Zəncan, 1946

AZƏRBAYCANIM

Haraya getsəm də gözüm səndədir,
Şerimin axarı, sözüm səndədir,
Gedəsi olarsam, izim səndədir.
Əzəli, əbədi yurdum, məkanım.
Behiştim, cənnətim Azərbaycanım!

Doğmadan doğmasan, ey ana yurdum,
Yolunda başımla, canımla durdum.
Sinəndə əbədi bir yuva qurdum,
Dolanım başına, bir də dolanım.
Mənim ömrüm. günüm Azərbaycanım!

Nə qədər dünya var, bu kainat var,
Nə qədər ömür var, gün var, həyat var,
Nə qədər uçmağa məndə qanad var,
Bil, sənsən ilk yuvam, axır məkanım,
Eşqindən məşəl tək alışım, yanım.

Sənin̈lə bir canam, bir bədənəm mən,
Dənizsən, ümmansan, bir qətrənəm mən,
Günəşsən, ulduzsan, bir zərrənəm mən,
Məndən üz döndərmə, ey mehribanım,
Dolanım başına, hər gün dolanım.

Bütün məhəbbətlər uçsa qəlbimdən,
Yenə ömr edərəm xəyalınla mən.
Dünya düşmən olsa dostum ki sənsən,
Doğmadan doğmasan, arxam, gümanım,
Eşqindən səhər də, axşam da yanım.

Səndən yüz yazmışam, min yazsam da az,
Bir qolun Kürdürsə, bir qolun Araz.
Sənin̈lə ömrümüz dönüb olub yaz,
Sənə, bircə sənə qaynayır qanım.
Ey ömrüm, hoyatım Azərbaycanım!

Ümidim, arxamsan el bilir bunu,
Yolunda qoy gəlsin ömrümün sonu,
Sazım da, sözüm də ömrüm uzunu,
Səndən söz açmışdır, ey mehribanım,
Dolanım başına, hər gün dolanım.

Bir quşam ilk yurdum, yuvam da sənsən,
Mehriban elim də, obam da sənsən,
Nənəm də, anam da, babam da sənsən,
Köksünə sığınım ata məkanım,
Ümidim, sevincim, Azərbaycanım!

Eşqindən kükrəyən dağ seliyəm mən,
Dünənim, bu günüm, sabahım da sən.
Yaşa əsrlərcə, yaşa ey Vətən!
Ey mənim cahanda dünyam, cahanım!
Ey ömrüm, həyatım, Azərbaycanım!

ARAZ

Sən axdıqca axır yaşım,
Sevdalara düşdü başım.
Sən oldun könül sirdaşım,
Dinlə məni bir an, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Suyun min bir rəngə çaldı,
Sahilində gözüm qaldı,
Söylə, Araz, bu nə haldı
Su yanında aman, Araz!
Yandı qəlbim, dayan bir az!

Köhnə dostda vəfa olar,
Bizim eldə bir məsəl var:
Parçalar qəlbi intizar,
Doğma çayım, dayan bir az!
İnsaf elə, dayan Araz!

Salam apar o ellərə,
Vəfa dolu könüllərə,
Gəl salma məni dillərə,
Dinlə məni, bir an Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Gəl keçmişi qoyaq kənar,
Yetişsin bağçamızda bar,
Sarsılmasın o tayda yar,
Dinlə məni, bir an Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Köç buradan uzaqlara,
Susuz qalmış otlaqlara,
Çəkmə könülləri dara,
Dinlə məni bir an, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Zaman keçir, illər axır,
Sənin suyun yeksər axır,
Dəyiş bir seyrini axır,
Dinlə məni bir an, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Səndə vardır, bir ehtişam,
Ayrılıqdan yorulmuşam.
Hər bir səhər, hər bir axşam
Dinlə məni, bir an, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Şirin günlər xatirəsi,
İlk eşqimin son nəğməsi.
Gəncliyimin tərənəsi
Səndə olmuş nəhan, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Ay işığı, sahil sakit,
Al könlümü, asudə get,
Bu halıma bir nəzər et,
Al bunu ərmağan, Araz!
İnsaf elə, dayan bir az!

Gələr o gün, gözlə dostu,
Görərsən şən üzlə dostu,
Dosta söylə: gözlə dostu!
Bitdi sözüm bu an, Araz!
Fəqət durub dayan bir az!

1946

AZADLIQ YOLUNUN YOLÇUSUYAM MƏN

Azadlıq yolunun yolçusuyam mən,
Sənincün ağ günlər gəzirəm, Vətən
Dünyanı gəzsəm də mən qarış-qarış,
Yenə sənindəyəm, sənində, bilsən.

Ayağım altında sənin torpağın,
Başımın üstündə sənin göyün var.
Könlümdə, ruhumda sənin növrağın,
Qəlbimi tərk etməz tanış arzular.

Hər gündə sinəmə bir yara dəyir,
Sıxır ürəyimi qəm dalğaları,
Qəlbimi qurd kimi əzablar yeyir,
Gəzirəm sənincün ölməz baharı.

Mən tufan, fırtına axtarıram, bax,
Ürəyim nə vaxtdır intizardadır.
Çağırır hər zaman məni o torpaq,
Qəlbimin gözləri o diyardadır!

Deyirlər ağ günlər çəkər insanı,
İnsan səadətin sorağındadır.
Hanı o torpaqda ağ günlər, hanı?
Əsarət vətənin torpağındadır.

Gecə də, gündüz də gözləyir ürək,
Yormuşdur qəlbimi tənhalıq artıq.
Mən tufan gəzirəm, o tufan ki, tək,
Versin ürəyimə mənim rahatlıq.

Mən elə bir tufan gəzirəm ondan,
Bir anda çaxnaşsın səmanın üzü.
Elə bir tufan ki, qurtarmasından,
Bulaq tək durulsun qəlbimin gözü...

Ey gözəl torpağım, ey gözəl Vətən!
Azadlıq dünyası quracağam mən
Sənin torpağında öz əllərimlə,
Sənə həyat verən əməllərimlə.

1957

TƏBRİZ

Qollarım dolanar boynuna bir gün,
Yenə baş qoyaram dizinə, Təbriz.
Həsrətdən, hicrandan cana doymuşam,
Doyunca baxaram gözünə, Təbriz.

Bulanlıq suların axsın, durulsun,
Təzə günlərindən büsat qurulsun.
Səhənd camalına bir də vurulsun,
Bir qubar qonmasın üzünə, Təbriz.

Həsrətin yandırar, pörşüdər məni,
Zərif çiçək kimi üşüdər məni.
Sosləsəm Savalan eşidər məni,
Qızınnam oduna, közünə, Təbriz.

Gülüstan bağının seyrinə gəlim,
Lalə yamacında bir də dincəlim,
Ötən günlərimə yetişməz əlim,
Düşüm heç olmasa izinə, Təbriz.

Ana təbəssümün ay işığıdır,
Qolum qamətinin sarmaşığıdır.
Şerin bu dünyanın yaraşığıdır,
İncisi tükənməz xəzinə, Təbriz.

Sən şair ömrümə vüqar vermisən,
Solub-saralmayan gülzar vermisən.
Etibar vermisən, ilqar vermisən,
Hər igid oğluna, qızına, Təbriz.

Səttarxan bayrağın göylərə ucalt!
Qara buludları od ağzına at.
Şair qızının da sözlərini qat
Şirin söhbətinə, sözünə, Təbriz.

MƏNƏM

Meşələr payızda saralıb-solar,
Baharda yarpağı tökülən mənəm.
Vətənin həsrəti ömrə yük olar,
Bu qəmdən qaməti bükülən mənəm.

Bu hicran, bu nisgil olmayaydı kaş,
Həsrət qalmayaydı qardaşa qardaş,
Bir ömür intizar, bir ömür tələş,
Gözləri yollara dikilən mənəm.

Məğrur bir palıddım göyə baş qoyan,
Mənə baş əyərdi qızıl kəhkəşan.
De, necə olmayım necə pərişan,
Kökləri yüz yerdən sökülən mənəm.

Dərdim vətən adlı ülvü səadət,
Mən ona həsrətəm, o mənə həsrət.
Yorulub yollarda qalmaram fəqət,
Adı intizarla çəkilən mənəm.

Ağ günü ovcumda görməsəm də mən,
Əminəm qardaşım, sən görəcəksən.
Məni qınasalar hay-haray çəksən,
Atəşi külünə bükülən mənəm.

Yüz yol bələnsəm də səngərdə qana,
Qoy düşmən düşməsin başqa gümana,
Toxunum səpilib cümlə cahana,
Ümid sərvləri əkilən mənəm.

Yaşadım, yaşaram nəğmələr kimi,
Qol-qanad açaram xoş xəbər kimi,
Uçaram yanına al səhər kimi,
Köksündə dan yeri sökülən mənəm.

BU, HAMAN QILINCDIR?

"Azərbaycan xalqı parçalanmış xalqdır"
İqor Belyayev

İQOR BELYAYEVƏ
AÇIQ MƏKTUB

Doğrudur Belyayev, doğrudur tamam,
"Gülüstan" kəndində bir qərib axşam,
Özgə bilməsə də, sən ki, bilirsən
Kimlərin əliylə, hansı qılıncla,
Özüm istəmədən, özüm bilmədən,
İkiyə bölünüb parçalanmışam.
İndi illər keçir, o qara gündən,
İkiyə bölünüb, yaşayıram mən...
Xalqdan soruşmadan, saya salmadan
Böldülər bir xalqı, eli, torpağı...
İkiyə böldülər yanan ocağı.
Kimsə yetişmədi dada,fəryada,
(Ayrılıq həyatın qanunusa da),
Qoy kimsə düşməsin biz düşən oda...
İki əsr ayrılıq,
Dəhşətə bir bax!
Bu dərdə dözməzdi dünyada bir dağ.
Bir xalqı böldülər, sərhəd qoydular,
İkiyə bölünən Araz ağladı.
Sərhəd yaraladı ana torpağı,
Bir elin, bir xalqın müsibətinə
Min kaman inlədi, min saz ağladı.
Sən bir təsəvvürə gətir bircə an,
Zorla ayrılmışdır qardaş bacıdan.
Doğmanın birisi bu tayda qalmış,
Digəri o tayda,
Ortada hicran.
Baladan ayrılan ana qəlbində
Min fəqan qoparır, fəqan ayrılıq.

Şair fəryad edir, aşıq əl-aman,
Ah "aman ayrılıq, aman ayrılıq!"
Dünyaya göz açan uşaqlar belə,
Əmir bu həsrəti ana südüylə.
Ayrılıq dərdini elə beşikdən
Duyur körpələr də istər-istəməz.
Bu dərdin çəkisi bütün dünyada
Heç bir tərəzidə çəkiyə gəlməz.
Dünyada nə belə bir ayrılıq var,
Nə də ki, yüz illər ayrılığının
Fil çəkməz yükünə dözən canlılar...
Yəqin eşitmisən,
Deyirlər axı,
İntizar ölümü qoymayır yaxın.
Həsrət bir ürəkdə dözümə baxın,
Əlli il gözləmiş ana oğlunu,
Sən dözüm görmüsən belə bir kəsdə?
Görüşmək istəmiş o son nəfəsdə,
Son istək torpağa qovuşmuş ancaq,
Nə yaxşı alışıb, yanmamış torpaq.
Bu dərdin hamısı deyildir hələ,
Hələ də yoldadır oğul gözləri,
Ürəyi intizar, qulağı səsdə,
Gözləri yol çəkən həsrət ananın
Gedə bilməmişdir məzarı üstə.
Ağalar icazə verməmiş ona.
Eldən ayrı düşmüş elin oğluna.
Buna gör dözərmi bir növi-bəşər?
Gərək daş olasan, sən gözlü bir daş,
Yüz illər dözəsən bu müsibətə,
Buna gör dözərmi bircə vətəndaş?..
Sən doğru deyirsən,
Bu boyda dərdi
Nə bir dövlət görür, nə də məmləkət.
Görmürlər bir elin müsibətini,
Bir xalqı susdurmaq çətindir fəqət.
Xalqım səbrlidir. Kənan səbrli,
Bu boyda dərdini gətirməz dilə.

Fəqət dünya bilir, sən də bilirsən,
Yaram sağalmamış bircə gün belə.
Dərdlər var dünyada, çarələr də var,
Fəqət sağalmayan yaralar da var.
Mənimdir bu çarpaz, sağalmaz yara,
Nə qədər göz dikim mən bu yollara?
Ömür ayrılığı,
nə çox, nə də az.
Biri soruşmayır, biri demir ki,
Zülüm haqsızlıq da bu qədər olmaz...
Bir xalqın evinə sərhəd qoyublar,
Bir xalqın ömrünə sərhəd qoyublar,
Zorla ayırıblar,
Görüşlər yasaq.
Bir xalqın taleyi iki ağanın
Əlində dönərək olmuş oyuncaq.
Sən gəl sağalmayan yaramı açma,
Bir elin tükənməz müsibətini –
Zülmü, haqsızlığı bir qaxanc edib,
Min bəlalar çəkmiş başıma qaxma!
O köhnə qılıncı alıb əlinə,
Yüz illər qövr edən yarama taxma!..
O köhnə qılıncdan illərdir, illər,
Qəlbimin başında ağrılar gəzir,
O qılınc illərlə köhnə qınında
Gizlənib, dayandı əmrə müntəzir.
Qırx beş-qırx altıda çıxdı meydana,
Bəli, o günlərdə gözlənilmədən
Çıxdı qılafından, çıxdı qınından,
Şeytan o şeytandı, meydan o meydan.
O qılınc bir anda göründü, lakin
Arxamda durmadı, yenə o zaman.
Düşmənlə tək qoyub meydanda məni,
Sivrilib toz kimi çıxdı ortadan.
Köməyə gəlmədi qardaş-qardaşa,
"Öldü var, döndü yox" polad vədlər
Şişəyə çevrilib, toxundu daşa...

Zəfər tuş gələndə məğlubiyyətə,
Boğazdan asıldı min-min nəfərim.
Güllələbaran oldu igid ərlərim.
Mən unutmamışam, heç vaxt unutmam,
Çalış yadına sal o günləri sən,
(Nələr çəkməmişəm o günlərdə mən).
Doğmalar o tayda, qan gölü Təbriz,
Qan gölü Marağa, Ərdəbil, Zəncan.
Od qalxır bu tayda, od varlığımdan...
Üzü də qaradır, qəlbi də qara,
Qəribə ruhu var mühacirətin,
Vətəndən uzaqda, baş saxlamaq da
Dünyada hər dərddən çətindir, çətin.
Bəzən düşünürəm haman o qılınc,
Bir qara səhərdə, bir şum səhərdə,
Bir ala toranda, Yevlax yolunda
Haqladı Mircəfər Pişəvərini,
O Azər elinin dönməz oğlunu,
O Azər yurdunun igid ərini...
Ayrı düşən elin zərrəsiyəm mən.
Cavabsız sualın cavabı səndən,
Söylə: Vətənsizəm, yoxsa vətəndaş?
Ömür başa çatır, dözüm də qardaş!
Öz doğma yurdumda, öz torpağımda,
Qırx ildir qonağam,
Qonağa bir bax!
Süfrəyə bir əlim uzanır ancaq...
Hələ bu harası, bu harasıdır,
Bir insan ömrünün qəribəliyi,
Bir şair ömrünün məcarasıdır;
Sicildə təvəllüd yerim o taydır,
Pasportdasa bu tay,
Sən dərdə bir bax,
Kim nəyi istəsə, yazıb qol çəkir,
Nəyi istəməsə, alıb pozacaq.
Bu elə dolaşıq bir kələfdi ki,
Əlinə götürsən əli yandırar,
Dilinə gətirsən dili yandırar...

Sən yaxşı bilirsən İqor Belyayev,
Bir xalqın dağ boyda müsibətini
Nə duyan, nə anan, nə də qanan var,
Bir şey sənə məlum, mənə də aşkar;
Xırda millətlərin dözümü çoxdur,
"Parçala, hökm elə" demiş böyüklər,
"Parçala, hökm elə" demiş ağalar...
Yaramdan qan sızır hər səhər-axşam,
Hələ göynəyəcək ayrılıq yaram.
Sənin dediyintək istər, istəməz,
Dinib danışsam da, danışmasam da,
Fəqət taleyimlə barışmamışam.
Bu dünya selində yerim var mənim,
Axına qoşulub qarışmamışam.
Mənim öz varlığım, öz qüdrətim var,
Məni dönə-dönə sınamış zaman,
Əyə bilməmişdir sonsuz sınaqlar.
Tufan yıxmaz məni!
Su boğmaz məni!
Ümmanlar batırmaz,
Külək yatırmaz.
Atsalar odlara, alova məni,
Yenə də yanmaram,
Çünki əzəldən
Oddan yaranmışdır öz ulu dunyam.
Torpağım qızıldır, varlıyam mən də,
Hatəmi Taiyəm yeri gələndə.
Özgə torpağında zərrə gözüm yox,
Özgələr malında zərrə gözüm yox,
Haram yeməmişəm, yemərəm haram,
Belə yaşayaram nə qədər varam.
Fəqət torpağımın bir zərrəsini –
Bircə qarışını vermərəm yada.
Elini atanın, yurdun satanın,
Suçu bağışlanmaz bizim dünyada.
Mənim öz mənliyim, öz vüqarım var,

Nə qulam satılam,
Nə də ki, ağa
Kökümlə bağlıyam doğma torpağa!
Odlar məkanıdır mənim Vətənim,
Bu odlar diyarı, odlar məkanı
Məni sehirləmiş elə beşikdən,
Yenidən bölsələr bütün dünyanı,
Ürəkdən deyirəm, ürəkdən inan,
Bütün bəlaları, müsibətilə
Yenə də götürrəm Azərbaycanı!

QARABAĞIM

Qarabağım,
Qara sözün kim yazmışdır taleyinə?
Ana yurdum,
Gül oylağım!
Bu dünyanın zümrüd tacı,
Niyə oldun sinəmdəki
Çarpaz dağım?
Qara bağım!
Vaqiflərin, Natəvanın,
Üzeyirin, Ulu Xanın
Ana yurdu
Yad tapdağı olacaqsa,
Bülbüllərin, turacların
Məskənində
Bayquşlar yurd salacaqsa,
Sarı bülbül, xarı bülbül
Düşmənlərin olacaqsa,
Mən olmayım!
Qoy kökündən heç olmasın
Bu yurd, yuva!
Qoy olmasın bu el –oba!

İGİDLƏRİM, SIRA-SIRA SƏF BAĞLAYIN!

Nə yaman dərdliyəm, Allah,
Zülümlər baş alıb gedir.
Namərd qonşu hiyləsindən,
Qəfil namərd güllələsindən
Ölümlər baş alıb gedir,
Zülümlər baş alıb gedir.
Alazanlar, katyuşalar,
BTR-lər
Meydan oxur,
Od püskürür Qarabağda.
Üzeyirin ilk nəğməsi,
Xanın titrək zənguləsi,
"Sarı bülbül",
"Xarı bülbül".
Yurd saldığı
O diyarda
Bayquşlar yurd salmaq istər.
Dünya sevər, bəşər sevər
Mənim xalqım,
Zülümlərə zülüm gərək!
Ölümlərə ölüm gərək!
İgidlərim sıra-sıra
Səf bağlayın!
Qalxın görək!
Ürəyim od tutub yanır,
Qürurumuz tapdalanır.
Nəsil-nəsil, əsr-əsr,
Lənətləyib qarğıyacaq
Ana torpaq.
Qınayacaq söndürülən o od-ocaq.
Sülh məramlı, sülh diləkli,
Mənim xalqım,
Torpağına göz dikənlər
Dağıtdılar cəlalını,
Artırdılar məlalını.

Yandırılan torpağındır,
Dağıdılan növrağındır.
Zaman gəlib çatmış artıq,
Yumruq kimi birləşməli!
Topun yoxsa, tankın yoxsa,
Mərmiyə dön,
Topa döndər ürəyini.
Bayraq elə öz arzunu,
Güllə eylə diləyini!
Çarə sənin özündədir,
Bir kimsədən çarə umma.
Atəşlərə qalansa da min-min nəfər,
Min-min ocaq.
Sənindir son qələbə,
O son zəfər!
Sənindir ana torpaq!
Yağıların atəşinə alışsa da,
Ağdam, Şuşa,
Düşmənlərin oxu dəymiş,
Dəyəcəkdir yenə daşa!
Torpaqların alınsa da,
Qızıl kimi yerin qalır.
Birin ölsə, yüzün qalır.
Birin dönüb yüz olacaq,
Min olacaq.
Qandan qaçа bilməyəcək
Namərd, alçaq.
Tarixləri
Yadına sal,
Vuruş kənd-kənd,
Şəhər-şəhər,
Oba-oba, mahal-mahal.
Xəbər çatdır
Quşçuların uçub getmiş quşlarına,
Görən gözlər, vuran əllər
Qalır hələ!
Dünya belə qalmamışdır,
Qalmaz belə!

Sən yadlardan əlini üz,
Bir az da döz!
Haqq yerini alacaqdır!
Halal torpaq,
Qarabağda söndürülmüş
O od-ocaq
Sənindir,
Yenə sənin olacaqdır!

QƏLƏMİM SÜNGÜYƏ DÖN!

Qələmim süngüyə çevril, süngüyə,
Sancıl Qarabağda düşmən başına!
Zəfər bayrağına dönüb bir səhər,
Sancıl torpağına, sancıl daşına!

Bilirəm kövrəksən, elsevər, mətin,
Sənə qisas almaq çətindir, çətin,
Qeyrəti tapdanır ulu millətin,
Tarixlər şahiddir qoca yaşına.

Yad əldə qalmışdır aranım, dağım,
Yadlar tapdağıdır halal torpağım,
Qələmim, səniydin, sən ol yarağım,
Sınaqlar görmüşü bir daha sına!

Şuşam, Kəlbəcərim yad əldə qalmış,
Əl-aman səsləri göyə ucalmış,
Dağlarım düşməndən min-min bac almış,
Verməz can sirrini, can sirdaşına.

Sərgərdan quzular yad eldə mələr,
Nə çəkir yadlardan analar, nələr.
Könül fəryadıdır qaçqın körpələr,
Dağ istər, dözə bu həsrət yaşına.

Erməni nədir ki, ey ulu tanrım,
Ona qismət ola sərvətim, varım,
Bəlkə üz tutaraq, sənə yalvarım,
Soyuq su qatasan isti aşına.

Bizə çəkdirəni qəsbkar çəkə,
Qala boğazında bu yağlı tikə.
Bəlkə sahibsizmiş bu böyük ölkə?
Tarixlər hopmuşdur qan yaddaşına.

Dünyaya qalacaq dünyanın varı,
Sən özün cilovla qudurğanları.
Qov min-min sinədən boranı, qarı,
Sən özün zəfər qat, zəfər marşına.

Düşmən arzusuna çatmazdan qabaq,
Doydursun gözünü bu qara torpaq.
Alışsın Şuşada sönmüş od-ocaq,
Toplaşsın doğmalar ocaq başına.

Qələmim süngüyə, çevril süngüyə,
Sancıl Qarabağda düşmən başına!
Zəfər bayrağına dönüb, bir səhər,
Sancıl torpağına, sancıl daşına!

O ÇİNAR BOYLULAR...

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
O çinar boylular balamdır mənim.
Yetimlər gözümün, könlümün dağı,
O tənha sonalar, sonamdır mənim.

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
Öz halal yurdunu qoruyur onlar.
Namərdə, nahaqqa, gəl vermə aman,
Haqqın yolçusudur çinar boylular.

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
Obalar, babalar istəyir bunu.
Doğma Qarabağda, öz torpağında,
Çəkmə sınaqlara Vətən oğlunu.

Beşmidir, onmudur, yüzmüdür düşmən?
Yaxınlar, uzaqlar, siz danışın, siz!
Neçə yad qoşunla vuruşur Vətən?
A düzlər, a dağlar, siz danışın, siz!

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
Tökülən qanlardan torpaq yorulmuş,
Halal torpağımda duşmən əlilə,
Ölümdən, zülümdən büsat qurulmuş.

Altı il odlara alışıb, yanan,
Mənim torpağımdır, mənim Vətənim,
Tanklardan, toplardan min yara alan,
Qanla suvarılan, çölüm, çəmənim.

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
Vaxtsız ölümlərə dözmə, a Tanrım!
İşığa, nura dön, başları üstdə,
O çinar boylular sərvətim, varım.

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
Səndən bunu istər sönən od-ocaq,
Gözü yolda qalan min-min ananın,
Arxa, güman yeri onlardır ancaq.

Ölüm, yaxın düşmə igidlərimə,
O çinar boylular balamdır mənim.
Yetimlər gözümün, könlümün dağı,
O tənha sonalar sonamdır mənim.
O çinar boylular balamdır mənim.

NƏ GÖZƏLDİR UŞAQLIQ

Uşaqları qırdılar,
Uşaqlığı qırdılar,
Qırdılar Qarabağda...
Nə gözəldi cavanlıq,
Niyə oldu bir anlıq,
Bir anlıq Qarabağda?
Nə gözəldir təbiət,
Nə gözəldir bu həyat.
Nə gözəldir sülh-səfa,
Nə gözəldir abadlıq.
Kimin əliylə oldu,
Kimin əmriylə artdı,
Viranlıq Qarabağda?
Nə gözəl günlər idi,
Ata-analı günlər.
Niyə oldu anasız,
Niyə oldu atasız,
Körpələr Qarabağda?
Nələr oldu, gör nələr,
Gör nələr, Qarabağda.
Niyə qan dənizinə,
Döndü yaşıl tarlalar?
Niyə qan zəmisinə
Döndü zümrüd tarlalar –
Talalar Qarabağda?
Niyə yoldu saçını
Gəlinlər Qarabağda?
Analar Qarabağda?
Susduruldu sonalar,
Əsir düşdü analar
Analar Qarabağda.
Mənim qəm piyaləmə,
Doldu acı göz yaşı
Saçlarını gəlinlər,
Yolanda Qarabağda...

Çiçək kimi körpələr
Solanda Qarabağda.
Nə gözəldi o günlər –
Qarabağlı günlərim.
O işıqlı günlərim,
Üzü ağlı günlərim.
Qarabağlı günlərim.
Şirin-şərbət ağuya,
Döndü bir səhər çağı...
Bir də azad görəydim,
Bir də abad görəydim
O yamacı, o dağı.
O gülşəni, o bağı.
Vətənin zirvəsində,
Dünyanın zirvəsində,
Ömrümün zirvəsində,
Lacivərdi tac kimi,
Alışan Qarabağı.
Ulduzlar karvanında,
Sayrışan Qarabağı!
Alışan Qarabağı!

MƏNİM ÜRƏYİM

Durna qatarından üzülüb düşən,
Yaralı durnadır mənim ürəyim.
Dünyaya həmişə səadət gəzən,
Dağılmış dünyadır mənim ürəyim.

Hər payız Arazda qanad çalar o,
O tayı bu taya gizli çapar o.
Yuxusuz taleyə ortaq olar o,
Pozulmuş röyadır mənim ürəyim.

Təbrizdə Bakını gözündə saxlar,
Bakıda Təbrizi gəzər, soraqlar.
Bir gözü güləndə, bir gözü ağlar,
Bir nakam Leyladır mənim ürəyim.

Dünəni xatirə, bu günü hicran,
Zili də, bəmi də ürək dağlayan.
Ayı soraqlayan, günü haqlayan,
Bir sonsuz səhradır mənim ürəyim.

Bir qərib axşamdır, bir sonsuz gecə,
Arzusu zərifdir, istəyi incə.
Zülmət qurtarınca, günəş gəlincə,
Tufanlı dəryadır mənim ürəyim.

Qırx il ayrılığa dözər, yorulmaz,
Hicrandan, həsrətdən bezər, yorulmaz,
Ümid göllərində üzər, yorulmaz,
Nisgilli sonadır mənim ürəyim.

Hər kiçik qayğını bir dünya sanan,
İllərlə Vətənin oduna yanan,
Hər bir zərrəsindən Təbriz boylanan,
Qırılmış aynadır mənim ürəyim.

Qərib dərbədərdir doğma elində,
Bir Vətən sözü var gəzir dilində,
Çarmıxa çəkilən yadlar əlində,
Ulu məsihadır mənim ürəyim.

Durna qatarından üzülüb düşən,
Yaralı dünyadır mənim ürəyim.
Hər payız Arazdan gizli ötüşən,
Aralı durnadır mənim ürəyim.
Yaralı durnadır mənim ürəyim.

YAŞIL DÜNYAM

Dağlar da, düzlər də qızılı donda,
Mənim gözlərimə yaşıl görünür.
Bir yaşıl dünyam var, yaşıl çalmada,
Hər yerdə arxamca gəlib sürünür.

Yaşıldır gözümdə, bulaqlar yaşıl,
Ağaclar, budaqlar, yarpaqlar, yaşıl.
Hər yana boylansam payızda, qışda,
Yaşıldır yaxınlar, uzaqlar yaşıl.

Dərəyə baxıram zümrüd don geyib,
Düşmənə baş əyməz bu dağlar yaşıl.
Hər yaşıl səhərdə, yaşıl axşamda,
Qarşımda dil açan irmaqlar yaşıl.

Bu yaşıl dünyaya, söyləmiş anam,
Bir yaşıl səhərdə göz açmışam mən.
Yaşıllıq arayıb, axtardım müdam,
Dünyaya bir yaşıl iz açmışam mən.

Bir də dönəcəyəm, gələcəyəm mən,
Bu yaşıl dünyaya bir səhər çağı.
Hər insan qayıdır, gəlir yenidən,
Yaşayır, yaşadır ana torpağı.

Yaşıllıq, yaşıl rəng bahar rəmzidir,
Mən bahar gəzirəm elimə hər an.
Qoy, elin gözünə yaşıl görünsün,
Min rəngə, çalara düşən bu cahan.

Başımdan aşanda yaşıl dalğalar,
Qoy məni gizlətsin bir yaşıl dəniz.
Görsəm, görməsəm də yaşıl səhərdə,
Yaşıl don geyinsin Bakıyla Təbriz.

Bir ömür hicranla durdum üz-üzə,
İlim də, ayım da, günüm də yaşıl.
Həsrət saraltsa da gözümün kökün,
Fəryadım, səsim də, ünüm də yaşıl.

Qoy dünya bürünsün yaşıl rənginə,
Yaşıla səslənsin məni yüz bahar.
Baharda, payızda, yayda, qışda da,
Qəlbimdə dil açsın yaşıl arzular.

GÖNDƏRİN MƏNİ...

Daha ayrılığa dözə bilmirəm,
Vətəndən əlimi üzə bilmirəm,
Yenə fədaiyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Gedim, o ellərə verim borcumu,
Düşmən bir də duysun sonsuz gücümü.
Həyatda bu olmuş diləyim, yalnız,
Çıxmayın ellərə bir də vəfasız,
Tufana, küləyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Sinəmə ağır bir yükdür ayrılıq,
Belimi yay kimi bükdü ayrılıq.
Həyat gözlərimdə sönməzdən qabaq,
Sizdən bir diləyim olacaq, ancaq,
Tufana, küləyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Mən günəşdən əvvəl qalxdım, oyandım,
Səhərin eşqiylə alışıb, yandım,
Fəqət, bilmədim ki, bu acı hicran,
Bilmədim nə zaman girdi qapımdan.
Yenə fədaiyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Mən vüsal gəzirəm, qəlbimdə dağlar,
Dağların özündə ləpirlərim var.
Mən külüng vururam iyirmi il tamam,
Mən yanan məşələm, yandıran odam,
Sizsə bir küləyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Bəsdir köhnə hava yazıb, çaldığım,
Hər daşın dibində qonaq qaldığım.

Mən bahar aparım, ölkəmə bahar,
Mənim o yerlərdə öz dostlarım var,
Tufana, küləyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

Aç, vüsal çiçəyim, aç, bir anlığa,
Son qoy ayrılığa, peşimanlığa.
Vətən başdan-başa olsun lalәzar,
Mənim dəyişməyən arzularım var.
Tufana, küləyə döndərin məni,
Göndərin Vətənə, göndərin məni!

1966

YARALI ÇİNAR

Təbriz,
Ərk qalası,
Tənha bir çinar.
Yaralı gövdəsi cadar-cadardır.
Susar, için-için kövrəlib, ağlar.
Onun da nisgili, həsrəti vardır.

Boylanar yollara hər axşam, səhər,
Fikri pərişandır, saçı pərişan,
Nədir varlığını çulğalayan kədər
Onun da, mənim tək ürəyi şan-şan.

Övlad həsrəti var, qoca çinarın,
O uzaq yollara dalğın baxsa da,
Əyilməz qaməti uca çinarın,
Başının üstündə şimşək çaxsa da.

Yüz yerdən ürəyi paralansa da,
Arzular onu da yaşadır hələ.
Budaqlar güllədən yaralansa da,
Bircə dərdini də gətirmir dilə.

Hanı kölgəsində oynayan o qız?
Nənəmdir, anamdır yaralı çinar.
Bir görüş diləyər dünyada yalnız,
Öz şair qızından aralı çinar.

Min dastan söyləyir pərişanlığı,
Dağlar bərabəri ucalmış başı.
Tufanlı keçmişdir gur cavanlığı,
Axmışdır qəlbinə acı göz yaşı.

Təbriz, Ərk qalası, tənha bir çinar,
Gələni qarşılar, gedəni izlər.
Qəlbində, köksündə sonsuz intizar,
Boylanar yollara yolumu gözlər.

HARALISAN?

Haralısan soruşanlara

Qırx ildir vətəndən aralıyam mən,
Özüm də bilmirəm haralıyam mən.
Bir bunu bilirəm yaralıyam mən,
Yaralı hicrandan, yaralı könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm?

Yadlar soruşmadan ayırmış bizi,
Ayırmış Bakıdan ana Təbrizi.
Ayırmış qılıncla, itirmiş izi,
Düşmüş ocağından aralı könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm?

Sazın nəğməsində dil açır bu dərd,
Arazın səsində dil açır bu dərd.
Ana nəfəsində dil açır bu dərd,
Bu dərddən kül olub, qaralı könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm?

Vətəndə vətənə, anaya həsrət,
Sevənlər sevdiyi sonaya həsrət,
Düşdü ayaqlara ilkin məhəbbət,
Xəzan yarpağıtək saralı könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm?

Bəlkə sahibsizmiş bu böyük ölkə,
Qoy yadlar salmasın üstünə kölgə.
Bəlkə bakılıyam, təbrizli bəlkə,
Danış, oralısan, buralı, könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm?

Qoy kimsə düşməsin biz düşən oda,
Xalqım baş əyməmiş namərdə, yada,
Babəkim, Koroğlum qalır dünyada,
Düşmə öz kökündən aralı, könlüm,
Söylə haralısan, haralı, könlüm.

DOSTLAR

Dostlar, sizdən ayrılanda
Mən özümdən ayrılıram.
Həm sazımdan, həm sözümdən
Həm dözümdən ayrılıram.
Öz-özümdən ayrılıram.

Günlər keçir, elə bil ki,
Yuxularda ömr edirəm;
Yaşayıram bir daş kimi,
Mavi, əngin boşluqlara,
Ən yaxın bir sirdaş kimi,
İlhamımdan, qələmimdən
Sevincimdən ayrılıram.
Ələmimdən ayrılıram.

İlham məni tərk edərək
Çıxıb gedir.

Könül verib, oxşadığım
Məcnun söyüd,
Uzaqlardan əl eyləyir,
Uzaqlardan baxıb, gedir.
Təbiətdən,
Təbiətə işıq saçan məhəbbətdən
Ayrılıram,
Səadətdən ayrılıram.

Bu dünyada
Qoy kökündən, budağından
Ayrılmasın bir nəfər də.
Həyat adlı bu səngərdə
Bir an sizsiz dolaşmayım.
Bağlı qapıları açmayım
Sizsiz dostlar,
Doğmalarım, ömrüm, günüm,
Səsim, ünüm,
Ulu tanrım sizsiz, dostlar
Məhəbbətsiz, qayğınızla
Tufanım da, boranım da,
Xəzanım da olur bahar.

Bu dünyada nə sərvətin,
Nə şöhrətin acıyam mən.
Yaxşı dostun, düz ilqarın,
Sədaqətin,
Məhəbbətin acıyam mən.

BU YOLDA

Ölümün gözünün içinə baxıb,
Sonra bir şam kimi sönəcəyəm mən.
Qartaltək zirvəyə qalxdıqca qalxıb,
Sonra bu dünyaya dönəcəyəm mən.

Mənə acımayın, amandı, dostlar!
Vətən həsrətilə özüm ağlaram.
Vətənə, anamdan mənə yadigar,
Ölməz məhəbbəti girov saxlaram.

Azadlıq həsrəti olar çırağım,
Deməyin bu yolda bənizim solar
Dillərdən-dillərə düşər sorağım,
Məzarım günəşlə, günəşlə dolar.
Ölümdən qorxmuram, ölüm nədir ki,
Qəlbim darılacaq siz darıxanda.
Sizin qarşınızda zülüm nədir ki,
Çör-çöp neyləyəcək sellər axanda.

Yenidən doğacaq məni bir bahar,
Fəqət dağ insanı qəm, həsrət əyər,
Azadlıq eşqilə irəli, dostlar!
İrəli!
Bu yolda ölməyə dəyər.

BİR ÇİNAR GÖZLƏYİR MƏNİ

Quşa sərhəd yoxdur, kaş quş olaydım,
Arazı uçaraq keçmiş olaydım.
Arzular illərdir izləyir məni,
Sərhəddə bir çinar gözləyir məni.
Orda xan çinara qonaydım bir an,
Min qüvvət alaydım budaqlarından.
Ata ocağımız, həyətimizdə
Uşaqlıq qoynunu açaydı mənə,
Geriyə dönəydi cavanlıq yenə.
Anam gözlərində sevinc, həyəcan,
Qarşıma çıxaydı bir anlıq fəqət,
Məni tərk edəydi bir gün bu həsrət.
İllərdir arzular izləyir məni,
Sərhəddə bir çinar gözləyir məni.

AYRILIQ

Sinəmi yandırır yenə ayrılıq,
Nələr çəkdirməmiş mənə ayrılıq.
Gəlsənə insafa, dinə ayrılıq,
Məni güldürən də, ağladan da sən.
Kədərlə dost edən hər zaman da sən.

Sən bizim ellərə bir sirdaş oldun,
Duyan könüllərə bir yoldaş oldun.
Ölkəmdə qanunsuz vətəndaş oldun.
Sən elin qəlbinə bir dağ olmusan,
Dillərdən dillərə soraq olmusan.

Məndən soruşsalar bu dünyada ki,
Nədir qövr eyləyən ürəyindəki?
Deyərdim: yurdumu kim bölmüş iki?
Mən onun özünü bölərdim, inan,
Nələr çəkməmişdir el ayrılıqdan?

Ayrılıq, ayrılıq, aman ayrılıq.
Sinəmi yandırır yaman ayrılıq.
Artıq gəlib çatmış zaman, ayrılıq,
Bizim obaları, elləri tərk et.
Keç, bizim diyardan uzaqlara get!

Bu bir xəyal deyil, bir gələcəkdir,
Ayrılan ürəklər birləşəcəkdir.
İntizar könlüm də dinələcəkdir.
Həyat öz hökmünü vermişdir artıq,
Ölümə məhkumdur hicran, ayrılıq.

1959

MƏNİM GÜNDƏLİYİM

Mənim gündəliyim şeirlərimdir,
Mənim şeirlərim bugünkü həyat,
Döyüş, mübarizə, ayrılıq, ümid.
Sabahkı qurtuluş, sabahkı nicat.

Asta çal, asta çal, döyüş marşımız
Narahat etməsin qoy yatanları.
Parlaq ulduz kimi göylərimizdə,
Tez çıxıb, alışıb, tez batanları.

Vətəndən ayrılan illərdə dostlar,
Ürəkdə var idi zülüm qorxusu.
Arzular yaşardı ürəyimizdə,
Ortada yox idi ölüm qorxusu.

Cavanlıq qürbətdə çapdı atını,
Otuzu, əllini tez vurduq başa.
Bir vursun yenə də ürəklərimiz,
Bizim həsrətimiz, dərdimiz qoşa.

Hamını itirib, sizləri tapdım,
Qəribə ruhu var mühacirətin.
Həmdəmi olmuşuq eyni arzunun,
Qonağı olmuşuq eyni həsrətin.

Bu gün də birini silahdaşların,
Aparıb tapşırdıq yeni mənzilə.
Sabah növbə kimin olacaq, aman,
Həyat belə getdi, ömür də belə.

Bilsəniz ölümü, doğmalar kimi,
Necə də ağırdır dostun, yoldaşın.
Ey dostlar, yaşayaq ilk bahar kimi,
Xəzanı olmasın bir vətəndaşın.

Bizi tərk etməsin gənclik, arzular,
Bizim kədərimiz, möhnətimiz bir.
Gözü yolda qalan vətənimiz var,
Vətən ayrılığı, həsrətimiz bir.

MƏN DƏ

Mən də bir şairəm sinəsi dağlı,
Ayrılıq nəfəsli, hicran soraqlı.
Vətənin qapısı üzümə bağlı,
Hər axşam bu dərddən alışır sinəm,
Vətən həsrətliyəm, el həsrətliyəm.

Həyatın öz səsi, gur səsiyəm mən,
Varlığın bir səhər nəfəsiyəm mən.
Haçandır azadlıq təşnəsiyəm mən,
Qəlbimdə məhəbbət bulağı çağlar,
Bir gözüm güləndə, bir gözüm ağlar.

Səhər oyanmamış, günəş gəlməmiş,
Arzular üfüqün özütək geniş.
Torpağa, insana, günəşə alqış.
İnsan arzuları günəşdən uca,
Baxdım dan yerinə, baxdım doyunca.

Dəniz ovsunlayıb ayı da alır,
Çəkir sinəsinə, sular qaralır,
Qızılı bir şəfəq sularda qalır,
Açır gözlərini oyanır səhər,
Başlayır uğurlu bir aydın səhər.

Budur, nəfəs alır küçə, xiyaban,
Dəniz lap birinci qalxır yuxudan.
Həyatın zinəti ey ulu insan,
Dənizə, günəşə, sənə vurğunam,
Vurğunam, vurğunam, yenə vurğunam.

Məşəltək alışan bir ürəyəm mən,
Səhərə nur verən bir diləyəm mən.
Bir ölməz arzuyam, bir istəyəm mən.
Dağlardan möhkəməm, zirvədən uca,
Qalsın arzularım dünya durunca.

O tayda, bu tayda məşəl yandıran,
Səhərin yolunu işıqlandıran,
Göylərdə günəşdir, həyatda insan,
İnsan arzuları, günəşdən uca,
Baxım dan yerinə ömrüm boyunca.

TALE

Tale vardır, buna inan,
Bir gün acı taleyimdən
Mənə düşdü acı hicran.
Tale məni dara saldı,
Gör haradan hara saldı.
Yeddi övlad anasıydı
Mənim anam,
Beşi qaldı.
Tale məni
Öz tərkinə bir gün aldı,
Hamısından ayrı saldı.
Ayrılıqdan yanıb söndüm,
Suya döndüm, oda döndüm.
Bəzən dağa,
Bəzən daşa,
Bir ovuc torpağa döndüm.
Bəzən yanan bir məşələ,
Bəzən lal heykələ döndüm.
Gün oldu ki, qanadlandım,
Yanlarına uçum deyə,
Torpağımı qucum deyə...
Qəlbindən ağrılar çəkmiş,

Otuz il intizar çəkmiş,
Qəm soraqlı anamı da,
Ağır sürgün yollarında,
Boz fədai şinelində,
Dərd yaraqlı atamı da,
Qurtarmaqçün ehtiyacdan,
Ağrılardan,
İntizardan
Gün olub ki, taleyimlə vuruşmuşam,
Vuruşaraq barışmışam,
Gün oldu ki, dilsiz oldum,
Səma kimi, torpaq kimi.
Gün oldu ki, nəğmə dedim
Ayrılıqdan
Həzin-həzin bulaq kimi.
Gün olub ki, ümid məni yola salmış,
Hər gün səhər.
Yollarıma işıq saçmış,
Qarşılamış hər gün axşam.
Nə gizlədim,
Gün olub ki, ümidsizlik alovunda
Bir şam kimi alışmışam.
Gün olub ki, doğmaların həsrətində
Göz yaşına dönüb tamam.
Buludlara çönüb tamam,
Dənizlərə, gur çaylara,
Ümmanlara qarışmışam.
Fəqət ümid qalib gəlmiş.
Ümidsizlik təslim olmuş
Düşüncəmə, iradəmə,
Ürəyimə.
Heç bir həsrət,
heç bir möhnət,
heç bir kədər,
heç bir zillət
batmamışdır.
Ölməz arzu, diləyimə.

Baldan şirin həyatını
El yolunda
Verənləri görmüşəm mən.
Səngərlərdə cəsarətlə,
Dar ayaqda şəhamətlə
Ölənləri görmüşəm mən.
Atam "öldü" qırx altıda,
sürgünlərdə.
Anam "öldü" o günlərdə.
Düşdü həsrət yatağına,
Yad torpaqda,
Yad mənzildə, yad otaqda.
Bir şam kimi yanıb söndü.
Qəfil əsən bir küləkdən
Sınan bir çinara döndü.
O nə dindi, nə danışdı,
Talesiz atamı gəzdi.
Həsrət onun ürəyini,
Vurub əzdi.
Yeddi il öz yatağında,
Bir şam kimi söndü anam,
Yavaş-yavaş,
Onun həsrət ürəyinə
Kədər sirdaş,
Ümid sirdaş,
Şübhə sirdaş.
Nə bilim ki, nələr oldu,
Bəlkə qara gözü doldu
Səhər-axşam.
Bir şam kimi,
Əriyərək gilə-gilə,
Yoxa çıxdı bir gün tamam.
Bu dərdə dözmədi bacım,
Mən istəkli bacısıydım,
Məndən əl üzmədi bacım.
Hey gözlədi, hey ağladı,
Atama da, anama da yas saxladı.

Gələr dedi bacım bir gün,
Yaralara məlhəm qoyar,
Həsrət gözüm bir gün doyar,
Barı bacı vüsalından.
Zaman
Bizə qənim oldu,
Bacımın da ömür günü vaxtsız soldu,
Pər-pər oldu.
Külək qovub apardı da.
Ürəyimi qopardı da.
Gənc yaşında,
Dərd əlindən öldü bacım.
Əsdi xəzan küləkləri,
Düşdü heyhat
Başımdakı ümid tacım.
Bizə düşmən oldu həyat.
Ürəyimdən ümid, vüsal
Elə bil ki,
Uçub getmiş.
Otuz illik ayrılıqdan
Elə bil ki,
Arzular da qaçıb getmiş.
Tutaq döndü arzularım,
Tutaq getdim,
Kim qarşılar orda məni,
Sən ki, yoxsan.
Axı sən ki, cavan idin,
Niyə belə tər-təlesik,
Köçdün bu qoca dünyadan.
Sən həyata vurğun idin,
Təbiətə heyran idin,
Axı sən ki, cavan idin.
Təlesdiyin nəyə gərək.
Tənha qoydun məni niyə?
Sinəndəki böyük ürək,
Yaşatmadı səni niyə?
Gözləmədin məni niyə?

Taleyimi izləmədin,
Niyə məni gözləmədin,
Niyə məni gözləmədin?..
Tale vardır buna inan,
Mən taledən yaralıyam
Səhər, axşam.
Tale məni dara saldı,
Gör haradan hara saldı.
Sən ki, görüş vəd etmişdin,
Görüş vədən harda qaldı?
Harda qaldı?

APAR MƏNİ O YERLƏRƏ

Apar məni o yerlərə,
O yerə ki, sevinc, gülüş
Göz yaşına qalib gəlmiş.
O yerə ki, haqq, ədalət
Haqsızlığa zəfər çalmış.
Apar məni o yerlərə.

Apar məni o yerlərə,
O yerə ki,
Ağ çalmalı şəlalər,
Yaşıl donlu qayalara
Mahnı qoşar,
Nəğmə deyər.
Apar məni o yerlərə.

Apar məni o yerlərə,
O yerə ki,
Dərələrdə
Quşlar qanad salmamışdır.
O yerə ki,
İnsanların ürəyində,
Arzu- kamı qalmamışdır.
Apar məni o yerlərə.

Apar məni o yerlərə,
Ümidlərin, arzuların vətəninə.
Xəyalımın, ümidimin
Ən səfalı məskəninə,
Apar məni o yerlərə.

O yerə ki, sənə ürək –
Sənə könül verər cahan.
Cahanda zərrəyəm, inan,
Apar məni o yerlərə.

Apar məni uzaqlara,
Apar səfalı bağlara,
O yerə ki,
Ürəyimə bir təbəssüm,
Bircə gülüş
Çilər günəş.
O yerə ki,
Ürəklərdə hərarət var,
Məhəbbət var,
Bir də atəş.
Apar məni o yerlərə,
Apar məni o yerlərə.

HARDASA

Hardasa göy gurladı,
Hardasa çaxdı şimşək.
Düşündüm ki, bizimdir
O işıqlı gələcək.

Hardasa əsdi külək,
Hardasa qopdu tufan.
Düşündüm ki, zülm evi
Dağılacaq binadan.

Göz qoydum buludlara,
Məğrur uçurdu qartal.
Düşündüm ki, bizimdir
Bu yüksəliş həsbi-hal.

Dəniz də şahə qalxdı,
Şahə qalxdı dalğalar.
Düşündüm ki, hardasa
Tufan var, qasırğa var.

Ayrılıq həsrətimi,
Bubbu səsində gördüm.
Öz gənclik həvəsimi,
El nəfəsində gördüm.

Hardasa dalğalandı,
Ayna üzlü bir dəniz.
Gördüm ki, döyüşlərə
Yenə də hazırıq biz.

Hardasa yağdı yağış,
Ürəyimdə açdı yaz.
Dilə gəldi nəğmələrimiz,
Dilə gəldi telli saz.

Yaz kimi arzularım,
Bəzədi çölü-düzü.
Gecə özü səslədi
İşıq saçan gündüzü.

CAVAB

Əgər soruşsalar bir dəfə məndən:
Ən ağır, ən acı nədir dünyada?
O zaman hicranın tutub əlindən
Deyərdim, lənətlər deyin bu ada.

Söylə, ey ayrılıq, özün söylə, gəl,
Hansı bir ürəyə ləkə salmadın?
İnsan arzusuna etmədin əməl,
Odur ki, cəfəkar tanınır adın.
Söylə, ey ayrılıq, hansı aşiqin
Ayrılıq adıyla rəngi solmadı?
Həmdəmi olduğun hansı insanın
Ürəyi əlində dağlı olmadı?
Söylə, ey ayrılıq, ana qəlbinə
Səndən ağır olan bir yara varmı?
Başqa planetə uçub getsənə
Bu geniş səmalar başına darmı?
Körpəmin gözündə, yanağında yaş,
İlk dəfə bil səndən törənmiş fəqət.
Ələm yol tapdısa onun qəlbinə
Bu da səndən oldu bir gün nəhayət.
Xalqımın, elimin qəlbində daim
Qəmlərə, kədərə sənsən səbəbkar.
Köçsənə əbədi bütün dünyadan!
Böyüklər, kiçiklər bunu arzular.
Ürəyim yaralı hicran əlindən,
Diləyim yaralı hicran əlindən,
Başımın üstündə hərlənəndə, ah,
Gözlərim qaralır hicran əlindən.
Üzünə bağlanan qapılar olsun,
Bizə çağrılmamış qonaq kimisən.
Ürəklər vüsalla boşalıb dolsun,
Elim üz döndərmiş biganələrdən.
Ayrılıq, dünyada ölüm də sənsən.
Qəlbimə zülm edən zülüm də sənsən.
Səni məğlub edən polad qanadlı,
Vüsal müjdəçisi olacağam mən.

1959

ELƏ GƏLSİN

Dərdlərimi daglara qoy deyim, dilə gəlsin,
Qoy səsləyim, şikayət səsim bu elə gəlsin.
Elim, yurdum, vətənim dərd əlində giriftar,
İnildəsin kamanım bir daha zilə gəlsin.
Azadlıq həsrətində alışım nə vaxtacan,
Ümid dolu ürəyim nə zaman dilə gəlsin?
Şəmsiz, yazıq pərvanə, necə yaşasın, necə,
Söylə, aşiftə bülbül, nə zaman gülə gəlsin?
Mən vətən aşiqiyəm, onun həsrətində, ah,
Qoy səsləyim, şikayət səsim bu elə gəlsin.

1958

MƏNİM ANAM

Getdin bu dünyadan həsrət, nigaran,
Getdin ürəyində ayrılıq dağı.
Heç bir il keçməmiş köçdü dünyadan,
Tərk etdi bacım da, doğma torpağı.

O, sənsiz bir il də qala bilmədi,
Mən sizsiz dözmüşəm otuz il tamam.
Bir məni yadına sala bilmədi,
Yumdu gözlərini qarlı bir axşam.

Dözərəm dağ kimi, ürəyimdə dağ,
İllərdir gözlərim yollarda qalar.
Ey vüsal, bir kərə ol bizə ortaq,
Bu həsrət könlümü odlara qalar.

Ayrılıq, illərlə sınadın bizi,
İstəsən gücünü yenə də göstər.
Sınadın min dəfə qoca Təbrizi,
Borclular borclunun sağlığın istər.

İstini, soyuğu yola salmışam,
Mənə hər üzünü göstərmiş həyat.
Sənə ki, deməzsən borclu qalmışam,
Sındıra bilmədim səni də heyhat.

Çalxanar ürəyim dənizlər kimi,
Tutular, açılar gündə yüz kərə.
Mən ki, azadlığa verdim qəlbimi
Mən görüş vədəsi verdim ellərə.

Ana, ayrılığın həsrətində mən,
İnan dözümlüydüm bu dağlar kimi.
Yadıma düşəndə bəzən bacım, sən,
Düşürdüm tufana budaqlar kimi.

Bu bir an olurdu, ancaq bircə an,
Dayanıb dururdum yenə də mətin.
Gözümə gülürdü həsrətli hicran,
Fəqət ölümünə dözmək çox çətin.

Məni tənha qoydun, qoydun özünsüz,
Hələ bacımı da çəkib apardın.
Dözümsüz olmuşam, ana, dözümsüz,
Köksümdən qəlbimi niyə qopardın?

Uzun ayrılığa dözdüm, ey ana!
Ümidli illərim də harda qaldı?
Qarğıyım hicrana, yoxsa dövrana,
Bizim hamımızı tufana saldı.

Necə yaman imiş ölüm xəbəri,
Böyük bayram imiş burda ayrılıq.
Necə başa vurum qalan illəri,
İnan yorulmuşam, bezmişəm artıq.

Özün qeydimə qal, özün, ey ana,
Payızam, xəzantək saralmışam mən.
Gəl özün həyan ol doğma balana,
Sanki tənhalıqdan qaralmışam mən.

Məni qınamasın dost da, tanış da,
Qaldım ayrılığın həsrətində tək.
Dözərdim payız da, bahar da, qış da,
Bu dərdə sinəmdə dözməyir ürək.

MƏN ÖLMƏRƏM

Təbrizdə şayiə yaymışlar ki, mən ölmüşəm

Çaylar kimi bulanma sən,
Atəşlərə qalanma sən,
Yad sözünə inanma sən,
Mən ölmərəm sizdən ayrı,
Anamız Təbrizdən ayrı.

Ürək vurğun vətəninə,
Sınanmışam dönə-dönə,
İnanmışam böyük günə.
Gedən karvan qayıdacaq,
Dərdi-qəmi uyudacaq.

Diləklidir dilim mənim,
Yol gözləyir elim mənim,
Yetər sizə əlim mənim,
Yurdu viran qoyan ölsün,
Yaman xəbər yayan ölsün.

Yollarımda tufan olsa,
Çəkinmərəm boran olsa,
Ömrüm bir gün yalan olsa,
Başı duman alar dağlar,
"Göy kişnəyər, bulud aglar".

Bir məsləkə sarınmışam,
Arzularla barınmışam,
Ölümdən də qorunmuşam,
Gəlib görəm Zəncanımı,
Elə verəm mən canımı.

Dayağımdır Tehran, Təbriz,
O möhnəti, dərdi ləbriz.
Niyə belə yad olduq biz?
Ömür gedər izi qalar,
Şair gedər sözü qalar.

Araz kimi çağlar könül,
Bir saz kimi ağlar könül,
Sizə ümid bağlar könül,
Vüsala yol açasınız,
Qardaş boynu qucasınız.

İran indi İran olmuş,
Qurd yuvası viran olmuş,
Dünya sizə heyran olmuş,
Mübarəkdir hünəriniz,
Sizin böyük zəfəriniz.

Sona yetsə ömür bir gün,
Bahar gələr gözü dolğun.
Yarpaqları, rəngi solğun,
Yaş axıdar büllur bulaq.
Qəribsəyər bizim ocaq.

Mən ölsəm də sözüm qalar,
Adım qalar, izim qalar,
Qaralmayan gözüm qalar,
Yurdumuzun ocağında,
Hər səfalı bucağında.

Gözü yolda qalıb Zəncan,
Mən ölümə vermərəm can.
Bir ürəkdir Azərbaycan.
Mən körpülər salam gərək,
Elin könlün alam gərək.

Mən ki, bir dan ulduzuyam,
Vətən qızı, el qızıyam,
Hamınıza tamarzıyam.

Qardaş, bacı yada düşər,
Şair qəlbi oda düşər.

Başa yetər bu yoxuşlar,
Yaza dönər qara qışlar,
Savalandan uçan quşlar,
Savalana dönər bir gün.
Orda yanıb-sönər bir gün.

Qardaş, mən də gələcəyəm,
Siznən deyib güləcəyəm.
Yanınızda öləcəyəm.
Məzarımı qazasınız,
Başdaşıma yazasınız:

Billuridir burda yatan,
Şərbətinə ağı qatan,
Qəbri qızılgülə batan,
Son nəfəsdə kama çatan
Bir azadlıq qurbanıdır,
Ölməz sənət tərlanıdır.

Noyabr–Yanvar, 1980

ANA

Baxıram surətinə, solğundur,
Baxışın qəmli, gözün dolğundur.
Görürəm, axtarırsan çox nigaran,
Oxuram, sirrini qəlbində inan!
Deməsən də bilirəm həsrətini,
Düşmənin pəncəsi çox sıxdı səni.
Bilirəm, möhnətin artıqdır sənin,
Bir səhər şamına oxşar bədənin.
Görürəm çöhrəni gültək saralıb –
Günəşin üstə bulud kölgə salıb.
Bilirəm, çılpaq olub körpələrin,
Nə açan var qapını, nə gələnin.

Bilirəm, xəstədir ruhunu sarmış üsyan,
Tapdayıb haqqını xain düşmən.
Gələrəm, tez gələrəm, bir də inan,
Alaram mən yağılardan qana qan!
Yenə verrəm sənə ilk qüdrətini –
Edərəm sərv, əyilən qamətini.
Qolunun zəncirini mən açaram,
Qaralan qəlbinə nurlar saçaram.
Açaram bağlı qalan qapıları mən,
Elərəm hər tərəfi gül, gülşən
Açılar gül kimi çöhrəndə düyün,
Dəyişər yer də, səmalar da o gün.
Çəkilər qəmli, nəhan xatirələr,
Dəyişər sübhə qaranlıq gecələr.
Qızarar gül kimi solğun dodağın,
Gül açar, meyvə verər bağça-bağın.
Ağlama, sızlama, bil, sən gələcək
Haqqı, nahaqqı açıq göstərəcək!
Bu deyil vədə, həqiqətdir, inan!
Çox yaxın bir gələcəkdir, o zaman.

VƏTƏN

Halını soruram dağlar dalından,
Ürəyim alışır bu əhvalından.
Mən ilham alardım gül camalından,
Sən bu gün sevgilim, cananım, Vətən!

Durnanın qatarı keçəndə bir-bir
Soruram – yurdumun halı necədir?
Fəraqında mənə gündüz gecədir,
Yolunda qurbandır bu canım, Vətən!

Mənə bir anamdan xəbər söylə sən,
O nələr çəkmədi, nələr, söylə sən!
Qan içən düşmənə "Yetər!", söylə sən,
Ürəkdə qalmasın fəğanım, Vətən!

Düşmənlər əlində yamandır halın,
Qanlara batsa da şəhrin, mahalın
Bil ki, ölməyəcək böyük amalın,
Tarixə ziynətdir bu şanın, Vətən!

İnan, qüvvət gələr yenə dizimə
Müqəddəs torpağın dəysə gözümə.
Əzəldən sən oldun bəzək sözümə,
Sənsən mənim şerim, dastanım, Vətən!

Vüsalın qəlbimə qüvvətdir inan,
Ürəyim hicrinlə olar pərişan,
Sənsiz yaşamaram dünyada bir an,
Dolanmaz damarda bu qanım, Vətən!

Gözəldir vətənim, torpağım, yerim,
Hüsnündən doymayıb hələ gözlərim.
Adına bağlıdır ürək sözlərim,
Dolanım başına, dolanım, Vətən!

Hüsnün aşiqiyəm, bilir hər diyar,
Səndədir məhəbbət, sonsuz etibar.
Könlüm məndən sənə qalmış yadigar,
Gəlmir özgə şeyə gümanım, Vətən!

1947

SÜRGÜN

Yenə dalğalanır ürəyimdə kin,
Ah, dostlar duysaydı ürəyimdəkin...
Mənim də hissim var, duyğularım var,
Mənim vətənimdir o yanan diyar,
Mənim qardaşımdır çəkilmiş dara;
Onun saf könlünə vurulan yara
Mənim də qəlbimi parçalayaraq
İntiqam hissini artırır ancaq.

Mənimdir o yanan dudiman, görün!..
Mənimdir dağılan xaniman, görün!
Mənimdir o torpaq, mənimdir o daş.
Əzəldən mən idim onlara sirdaş.
Mənimdir qartallar qopan qayalar,
Mənimdir dərələr, çaylar, obalar.
Mənim öz bacımdır o qəhrəman qız,
"Cinayət" adıyla onu asdınız.
Haqq deyən çürüyür zindanınızda,
Vətənini sevən boranda, buzda
Can verir acından, soyuqdan yenə.
Nələr etmədiniz əziz vətənə?..
Bir zaman quldurlar yatağı olan
Cəhənnəm timsalı Buşehr, Abadan[1]
Bu gün məskən olub qəhrəmanlara,
Vətəndən sürülən mərd insanlara.

Gül üzlü körpələr Qişmdə[2] hər an
Acından, zülümdən istəyir aman.
O fəryad səsini eşidirəm mən,
Canlanır gözümdə hər an el, Vətən.
Deyirəm sözümü budur, aşikar,
Eşitsin səsimi mənim hər diyar.
Nə qədər qan gəzir damarlarımda
Biganə[3] qoymaram öz diyarımda,
Kəsərəm yurduma uzanan əli –
Budur ürəklərin arzu, əməli.
Bunu tələb edir oturan yalqız
Qəmlər otağında analarımız.
Vətənin eşqilə yaşayıram mən,
Ölsəm də vermərəm onu əlimdən!
Qoymaram zərbələr dəysin elimə,
Gərək sahib olum ana dilimə.

[1] İran şəhərlərindəndir.
[2] Cəzirə adıdır.
[3] Yad mənasında.

Əlimlə uçurub qara zindanı
Gərək azad edim Azərbaycanı!
Ölkəmdə qalmasın zülmdən nişan,
Gərək tez dəyişsin bu köhnə dövran,
Gömülsün torpağa kədər, qüssə, qəm,
Elin çöhrəsində görməyim ələm.

1947

O GÜNÜN ARZUSUYLA

Saçlarıma dən düşür,
Deyəsən erkən düşür.
Ömrümün zirvəsinə,
Duman enir, çən düşür...
Məni vaxtsız qocaldır
Vətənimin həsrəti.
Çöhrəmdən uçub gedir
Gəncliyin təravəti.
Lakin qəlbimdə ilham
Coşur yenə dəniz tək.
Nə qədər ki, mən sağam
O ilham sönməyəcək!
Qoy düşmən sevinməsin
Ürəyim susmuş deyə.
Yox, mən öz varlığımı
Vətənimə hədiyyə,
Xalqa qurban demişəm!
Mən hər zaman demişəm:
Qəlbim kül altındakı
Yanar odu yandırar;
Bir gün şölələnərək,
O od yaxıb, yandırar.
Bizim də obalara
Ağ günlər gəlsin gərək,
O günün arzusuyla
Yazıb-yaradır ürək.

Dekabr, 1956

ŞƏRQ QADINI

Mən az görməmişəm ağlayanda sən,
Başına qaralar bağlayanda sən,
Ahınla hər qəlbi dağlayanda sən,
Artdı gündən-günə zillətin sənin.

Alnında, üzündə dərin cizgilər,
Həmişə pərişan, hər an mükəddər,
Mən öz həyatımı verərdim əgər,
Bilsəydim qurtarar möhnətin sənin.

Bir parça çörəyə satdılar səni,
Qul tək qabaqlara qatdılar səni,
Alıb zindanlara atdılar səni,
Nədən ucuz oldu qiymətin sənin?

Sən günəşdən əvvəl qalxdın hər səhər,
Döyüldün, söyüldün, saysız, mükərrər.
Qoynunda boy atdı nərlər, igidlər,
Fəqət ucuz oldu zəhmətin sənin.

Saçına dən düşdü gənclik yaşında,
Hər dağın dibində, bulaq başında,
Ana təbiətin hər bir daşında
Yer saldı göz yaşın, həsrətin sənin.

Soldu gözlərində gül üzlü bahar,
Yurdunda at çapdı soyğunçu yadlar;
Çapıldı, talandı hər nəyin ki, var
Dağıldı əllərdə sərvətin sənin.

Zaman od qaladı sinənin üstə,
Ürəyin intizar, qulağın səsdə,
Danışdın ahəstə, dindin ahəstə,
Həyata olmadı rəğbətin sənin.

Göz yaşın çaylarla axdı yanaşı,
Kədərdən od tutdu qəlbinin başı;
Həmdəmin intizar, bir də göz yaşı,
Nə qədər ağırdı möhnətin sənin.

Camalın saralıb soldu qönçə tək,
Boğuldu sinəndə çox arzu, istək,
Bir gecə partladı köksündə ürək,
Dedilər "bu imiş qismətin sənin".

Sən ey Vətən qızı! Çatmışdır zaman,
Sən nakam anadan bir yadigarsan.
Üsyan əsarətə, qulluğa üsyan!
Döyüşə çatmışdır növbətin sənin.

Mart, 1950

NECƏ GÜLÜM?

Dostum, deyirsən ki, gül, həmişə gül!
Səni sağaltsa da gülüş sağaldar.
Söylə, necə gülüm, necə gülüm bəs?!
Sinəmdə düşmənin yaraları var.
Qəlbimin səması necə durulsun,
Vətənin göyləri tutqunsa əgər?!
Rahatlıq üzünə həsrətsə elim,
Söylə, bəs ürəyim necə dincələr?!
Dostum, necə gülüm, necə gülüm mən,
Əgər gülməyirsə elim, vətənim?!
Qəlbimin səması necə durulsun
Əgər dumanlısa çölüm, çəmənim?!
Necə ki, Təbrizin üstü dumandır.
Dumanı qəlbimdən silərmi zaman?!
Deyirsən, həmişə gülüm, o vaxt ki,
Ağzım bir gülüşə açılmaz, inan!
Qəlbimin səması necə durulsun
Əgər dumanlısa çölüm, çəmənim?!
Dostum, necə gülüm, necə gülüm mən,
Əgər gülməyirsə elim, vətənim?!

1959

MƏNİM ÇİÇƏYİM

Mən əməl bağında bir gül əkmişəm,
Onun zəhmətini özüm çəkmişəm.
Elimin həyatı kəçsə də ağır,
O gülə nə qədər gözlərim baxır,
Özümü həyatda xoşbəxt sanıram.
Gələcək eşqiylə qanadlanıram.
Dözərəm hər dərdə, məhrumiyyətə,
Dözərəm dünyada hər bir möhnətə.
Bilirəm əkdiyim o gül açacaq,
Vətən göylərinə ətir saçacaq.
Arzular su vermiş, onu bəsləmiş,
O gül gələcəyə məni səsləmiş.
Bir gün qovuşacaq el səadətə,
Mənim ki, ümidim elə bəllidir.
Çiçək açmasa da arzum hələlik,
O gül həyatıma bir təsəllidir.

1959

MƏKTUB

Qafar Kəndliyə

Səfər bir ay olar, beş ay, bir il, bəs
Səfərin nə uzun çəkdi, a qardaş?
Sinəmdə elə bil daralır nəfəs,
Gəlsənə, bacına olasan sirdaş.

Səfərə gedənlər, adətdi bizdə,
Məktubu məktuba calayar, axı
Gözləyir anam da, el də, Təbriz də,
Boylanır yollara Savalan dağı.

Yamandır ayrılıq, intizar yaman,
Yolunu gözləmək ölümdən betər.
Taqətim, səbrim də tükənmiş, inan,
Otuz il ayrılıq, qardaşım, yetər.

İllər gəlib keçir, bir varaq kağız
Köçəri quş olmuş, tuta bilmirəm.
Sənin həsrətini, sənin dərdini
Ürəkdən çıxarıb, ata bilmirəm.

Elə bil heç sənsiz olmamışam mən,
Surətin könlümdə, gözümdə qalmış.
Yadına salmırsan bəs məni nədən?
Min şübhə, min xəyal qəlbimi almış...

Qardaş bacısına yazanda cavab,
Bircə sətir yazdı, ancaq bir sətir,
Bu sətir bir kitab, qalın bir kitab,
Orda könül açan min hörmət, xətir.

– Divardan asdığım sazıma dəymə!
Mən onu bir səhər dindirəcəyəm.
Mən sənə nisgilli məktublar deyil,
Görüş müjdəsini göndərəcəyəm.

BAKI

Bakı, doğma vətənimsən,
Qızılgüllü çəməninsən.
Üzüm gülməz səndən ayrı,
Gəl heç düşmə məndən ayrı.
Canım Bakı, gözüm Bakı,
Mənim şerim, sözüm Bakı.

İlk bahardır sənin qışın.
Həm boranın, həm yağışın,
Həm küləyin xoşdur, inan.
Sən qardaşlıq dünyasısan.
Canım Bakı, gözüm Bakı,
Mənim şerim, sözüm Bakı.

Neapola bənzədirlər
Səni, Bakı, gözəl diyar.
Baharınsa Vyananın
Baharını xatırladar.
Mənsə səni bir dünyaya
Dəyişmərəm inan, Bakı
Sevimli, mehriban Bakı!

Səninlə ilk görüşümdə
Kədər saçan gözüm güldü.
İllər boyu şikayətli
Olan şerim, sözüm güldü,
Sevimli, mehriban Bakı,
Gözəlləş hər zaman, Bakı.

Tükənməz bir məhəbbətlə
Sevdim hər bir bucağını.
Təbriz, Zəncan sandım hər an
Doğma ana qucağını.
Canım Bakı, gözüm Bakı,
Mənim şerim sözüm Bakı.

Gecələrin zinətidir
Ehtişamlı axşamların.
Bir dünyanın şöhrətidir,
Göyündəki ağ şamların.
Canım Bakı, gözüm Bakı,
Mənim şirin sözüm Bakı.

Bu ellərə həyat verən,
İlhamıma qanad verən
Bircə sənsən, bir də Xəzər,
Sularında axşam, səhər
Əks eyləyən gözüm gülür,
Qəlbim gülür, üzüm gülür.
Canım Bakı, gözüm Bakı,
Mənim şirin sözüm Bakı.

MƏNİM XALQIM

Xalqımı çox sevirəm, çox.
Ona mənsub olduğum üçün yox,
Əməksevərdir –
ona görə,
Qonaqpərvərdir
ona görə.
Hər şeyi
Ürəyinə salandır,
Özgə dərdinə qalandır.
İncəlikləri duyar
Mənim xalqım.
Haqqın keşiyində durar
mənim xalqım.
Qəlbində qürur, alnında vüqar –
Mənim xalqım...
Torpağa bağlıdır əzəldən.
Mətanətli, dözümlüdür,
Sınamışam mən.
Təmkini dağ kimidir,
Fitri istedadı – bulaq kimi.
Səbri Kənan səbrinə bənzər,
Adı, şöhrəti uzaqlarda gəzər.
Gənclərini çox sevirəm,
Vəfalıdır, ona görə.
Qocalarını çox sevirəm,
Hər sözü mənalıdır, ona görə.
Anaların kəsərlidir sözü,
Uzaqgörəndir gözü.
Gözəl adətləri vardır xalqımın,
Ürəyi işıqdır, nurdur xalqımın.
Uşaqlıqdan bir adətdir
Bizdə böyüyə hörmət.
Alınıb-satılmaz məhəbbət.
Toxunulmazdır əmək,
Müqəddəsdir zəhmət.

GÖRÜŞLƏ BİTMƏDİ BU HİCRAN NİYƏ

"Ayrılıq görüşlə bitir... tez olur".
Görüşlə bitmədi bu hicran niyə?
Yenə piyaləmə ayrılıq dolur,
Bu son ayrılıqdır, son hicran – deyə.

İllər gəlib keçir hey birər-birər,
Bir arzu, bir nisgil yaşayır ancaq.
İllərin üstünə qalanan illər,
Nə qədər yaxındır nə qədər uzaq.

Bir il də üstünə gəldi illərin,
Yetər, bir ömürdür ayrılmışıq biz.
Səbri nə böyükmüş bizim ellərin,
Gözləri yoldadır yaralı Təbriz.

Hanı bu ayrılıq, bitmədi qardaş,
Görüşlə bitmədi sən deyən kimi.
Hicran da yığışıb, getmədi, qardaş,
Gəl, sözlə ovutma sən də qəlbimi.

Saraldı könlümün, gözümün kökü,
Bəs sona yetmədi niyə bu hicran?
Hər ömür yolunun vardır öz yükü,
Fəqət hicran yükün fil çəkməz inan.

"Görüş qışdan sonra bahar"sa əgər,
Bəs hanı, bu qışın hanı baharı?
Bir ömür ayrılıq az imiş məgər,
Hələ də bağlıdır vətən yolları.

Yaz gəldi, xəzan da, qış da dolandı,
Bu gündən sabaha qaldı görüşlər.
Gözlərdə bir ümid çırağı yandı,
Meylini yadlara saldı görüşlər.

Vüsalsız hicranın söylə adını,
Bir ömür ayrılıq hicranmı məgər?
Demə ki, unutdu ellər andını,
Bilirsən, bu yolda çəkmişəm nələr.

Gör neçə nəsildir, neçə zamandır,
Nəvələr böyüyür babadan ayrı.
Sən yaxşı bilirsən necə yamandır,
Bir ömür yaşamaq obadan ayrı.

Susar intizarla, gözlər inadla,
İstiyə, soyuğa davamlı könlüm.
İlləri, ayları izlər inadla,
Arzulu, nisgilli, hicranlı könlüm.

Dostlar görüşəndə dinər arzular,
– Bu bayram hicranlı son bayramımız.
Hamının qəlbində bircə arzu var:
– Gələn il o tayda bayram edək biz.

Gün dönər, ay dönər, illər dolanar,
İnan ki, qardaşım, toyda, düyündə
Bu həsrət gözlərdə alışıb yanar.
Dil açıb danışar toy da, düyün də.

Bayramlar, illər tək düşər ömürdən,
Fəqət bu bir arzu getməz heç yana.
Hər səhər, hər axşam qarğıyıram mən
Vüsalsız hicrana, sonsuz hicrana.

Nolaydı ey həyat, nolaydı ey kaş,
Gülü budağından qoparmayaydın.
Vüsal badəmizə dolaydı ey kaş,
Həsrətli ömürdən bir yarpaq belə
Qoparıb uzağa aparmayaydın.

AÇIL, ÜRƏYİM, AÇIL!

Cənublu qardaşlarıma

Qara geymisən məgər?
Açıl, ürəyim, açıl!
Günəşin yollarında,
Səhərin qollarında,
Al geyinmiş üfüqlər,
Açıl, ürəyim, açıl!

Bu dünya, bu kainat,
Sonsuz sandığın həyat,
Könül verdiyin cahan
Əzəl başlanğıcından
Sanki bir əfsanədir.
Dünya mehmanxanədir,
Qara geymisən nədir?
Açıl, ürəyim, açıl!

Günəş, Ay, torpaq, səma
Sənə meylini salmış.
Yollarda bənövşələr
Boynubükülü qalmış.
Səni gözlər dan yeri,
Köksü sökülü qalmış.
Səhərin yollarında
Nilufər ol, nilufər,
Qara geymisən məgər?
Açıl, ürəyim, açıl!

Həyat gözəldir, könül,
Sən iç piyalə kimi.
Ayın soyuq üzünü
Bəzəmə halə kimi.

Günəş ol bu dünyada,
Hərarət payla yurda.
Hədərə vermə ömrü,
Hədərə orda, burda.
Ömür elə düşməyon
Tapılmaz dürdanədir.
Qara geymisən nədir?
Açıl, ürəyim, açıl!

Soadətdir yaşamaq,
Qədirbilən ol barı.
Çiçəkli, barlı olsun
Ömür-həyat yolları.
Yoldadır gəlir inan,
Azadlığın baharı.
Azadlıq həsrətində
Nələr səkmisən, nələr,
Qara geymisən məgər?
Açıl, ürəyim, açıl!

Mərdə namərd, namərdə
Mərd olan qoca dünya.
Ürəkliyə ürəksiz,
Diləkliyə diləksiz
Gəl olma bunca, dünya!
Sevincim harda qaldı,
Pərdədi, pərdə, dünya.
Loğmantək saldın niyə,
Şairi dərdə, dünya.
Həyatı nəşə sanmaq
Qəlbimə biganədir.
Dünya bir əfsanədir.
Qara geymisən nədir?
Açıl, ürəyim, açıl!
Açıl, ürəyim, açıl!

AZADLIQ BAHARI

Bahar gəlir, nə qədər sevimlidir bu bahar,
Azadlıq, bu baharda sənə ümidimiz var!
Gəl, azadlıq baharı, gəz, dolan, ölkəmi sən,
Gör, sənin həsrətində nələr çəkməmiş Vətən.
Gəl, azadlıq baharı, bax bu şəffaf sular da
Oxşamamış qəlbimi öz ahəngdar səsiylə.
Bu yaşıl mənzərələr, bu yarpaqlar, bu güllər.
Oxşamamış qəlbimi ətirli nəfəsiylə.
Gəl, azadlıq baharı, sənsiz ayın işığı,
Günəşli gündüzlərin bu sonsuz yaraşığı,
İnan ki, ürəyimi bir an oxşamamışdır,
Gənclik, sevimli gənclik, inan oxşamamışdır.
Gəl, azadlıq baharı, sənsiz gülərmi çəmən?
Sənsiz qəlbim, düşüncəm durularmı bir anlıq?
Sənsiz nə elim gülər, nə də qəlbim danışar,
Gəl, azadlıq baharı, gəl, gəl, zamandır artıq.
Vətənimin üstünü duman almış, ey bahar!
Qanım kimi qaralmış göylərdəki buludlar.
Baharda yağış yağar, şimşək çaxar həmişə,
Bahar yeni can verər yerə, göyə, günəşə...
Bahardır, şimşək çaxıb, qoy tufan qopsun bir an,
Əsarəti kökündən qoparıb atsın zaman!
Qəlbim deyir, bu bahar səadət gətirəcək,
Elə böyük azadlıq, şən həyat gətirəcək.
Zülmün başının üstə xəzan yeli əsəcək,
Onun murdar əlini ölkəmizdən kəsəcək...
Bahar gəlir, nə qədər sevimlidir bu bahar,
Gəl, azadlıq baharı, sənə ümidimiz var!
İntizar ürəkləri sən sevindir, ey bahar,
Çiçək açsın sinəmdə yatıb qalmış arzular!

Mart, 1960

YADIMA DÜŞDÜ

Yenə vətən həsrəti yaxıb yandırır məni.
Bəzən şirin yuxudan o, oyandırır məni.
Yenə düşdü yadıma uşaqlıq yoldaşlarım.
Mənim məktəb dostlarım, o ilkin sirdaşlarım.
Yenə düşdü yadıma o ellər, o obalar,
Durdu gözüm önündə göz açdığım o diyar.
Yenə düşdü yadıma lal axan Araz mənim,
Durdu gözüm önündə o uşaqlıq məskənim...
Yenə düşdü yadıma şəhərlərim, bağlarım,
Yada meydan oxuyan başı qarlı dağlarım.
Yenə düşdü yadıma bax, o aylı gecələr,
İlk eşqim, ilk sevincim, dil açan düşüncələr.
Yenə düşdü yadıma inildəyən o kaman,
Vətən üfüqlərində sökülən o qızıl dan.
Yenə düşdü yadıma doğma şəhərim mənim
Ümidlərlə açılan işıq səhərim mənim.
Yenə qartallar qopan qayalar düşür yada,
Xalqdan, vətəndən əziz varmı bir şey dünyada?
Yenə də parçaladı qəlbimi acı hicran,
Ürək şikayətlənir yenə də ayrılıqdan.
Qınamayın, yadıma düşdü o yer, o torpaq,
Mübarizə günlərim, əlimdəki o bayraq.
Bu yolda itirdiyim igidlər düşür yada.
Mənim xalqım gör nələr çəkməmişdir dünyada...
İnsan ömrü yazılmış bir kitaba bənzəyir,
Onun səhifələrini varaqladıqca bir-bir,
Həm şirin, həm də acı keçmişlər düşür yada,
Bəzən bir arzu səni yaşadır bu dünyada,
Sinəni iftixarla doldurur dünənki gün,
Dünən səni sabaha çağırır bəzən bu gün.
Yolunu işıqladan o bir mayaq olur, bax,
Yıxıldığın anları sənə xatırladaraq,
Bir də dolaşmamağa çağırır hər an səni,
Gələcəyə çağırır dünənki zaman səni!

1956

Xatırlaram o günləri

XATIRLARAM O GÜNLƏRİ

Nələr gəldi gör başına,
Düşünməzdim heç bir zaman.
Gözlərində qəm görünür,
Nə tez getdi gözəl dövran?

Xatırlaram o günləri:
Doğma ellər bəzənmişdi.
Elə bil ki, sinən üstə
Ulduz qonub, Ay enmişdi.

O zamanlar keçmişsə də,
Xatirəsi yaşar müdam.
Yenilməzdir haman qüdrət
Haman arzu, haman məram!

İnqilabın şəfəqləri
Dalğalanar yenə bir gün,
Bir al bayraq kimi birdən
Bürüyər ölkəmi bütün.

Səni bir də xoşbəxt görsəm
Gedər ürəyimdən qubar.
Təzələnər o gün həyat,
Gülümsəyər qəmli diyar.

Üzün gülsə bir də sənin
Şairin də gülər üzü,
İlham alıb səadətdən
Vəsf edər şən yurdumuzu.

Nəzər saldım camalına,
Gördüm solmuş çiçək kimi.
Lakin qəmli gözlərində
Ümid parlar şimşək kimi.

Yad önündə diz çökmədin,
Yaşadar o vüqar səni.
Döyüşlərdə qorxutmadı
Nə fəlakət, nə dar səni.

Qəhrəman Təbrizim, sənə
Müjdə verim ilk bahardan,
Bax, ağaran üfüqlər də
Səadətdən verir nişan!

1948

ÜÇ İL BUNDAN ƏVVƏL

Tarixi yenidən varaqlayaraq
Yaxın keçmişimi duydum dərindən.
Yenə hiss elədim qəlbimdə vüqar,
O keçmiş günləri düşündükcə mən.

Üç il bundan əvvəl, xatirimdədir
Ölkəm al geyinib yüksəlirdi, bax,
Ellər bayram deyib şadlıq edərkən,
Komamda əyləşib qarşımda çıraq –

Səadət nəğməsi qoşurdum mən də
Öz ana dilimdə fədailərə.
Görüb qüdrətini ana vətənin
Umud bəsləyirdim doğan səhərə.

Azər oğulları, Azər qızları,
Birlik qazandılar vuruşmalarda.
Nurlu tellərini yaydıqca günəş
Nura qərq olurdu bizim diyar da.

Zülmət bir kölgətək uçub gedərək
Özüylə apardı şərri, fəsadı
Rüşvətin, terrorun və quldurluğun
Silinib bilmərrə qalmadı adı.

Ana körpəsini oxşayan zaman
Onu öz dilində tərənnüm etdi.
Sevib, əzizləyib basdı bağrına,
Qəlbindən illərin kədəri getdi.

Yaxşı yadımdadır, qoca atamı
Başqa bir qocanın təbrik etməsi. –
Əbədi bir həyat duyuram, – dedi, –
Hər an eşidərkən zəfər nəğməsi. –

Haman səadəti, haman ağ günü
A dostlar! yaradaq yenə vətəndə,
Açaq xalqımızın bağlı dilini,
O günə söz qoşum şerimlə mən də.

O şərəfli keçmiş bir həqiqətdir,
Bu gün bizlər üçün olub xatirat.
O günki səadət qayıtsın gərək
Yenidən qurulsun şərəfli həyat.

O günə inanıb yaşayıram mən,
Çün ölməz aruzu, dəyişməz məram.
Bilirəm qəhrəman xalqımız yenə
Şən həyat uğrunda edəcək qiyam.

1948

1979

1979!
Könül açan.
Ürəklərə günəş kimi işıq saçan,
Əsarətə,
Zindanlara, sürgünlərə,